

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies tertius et quartus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1866

Caput VII. De amore paupertatis, et mira suppletionem defectuum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72907](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72907)

A est Christi Socrator transitoria laudis præconium contemnere, et tumentis jactantia fastum comprimere. Multaque in hunc modum etc., quæ hic subduntur.

k Ex Psalmo 50, v. 14.

l In codice nostro Ms., et editionibus Vaticana et Suriana: possem.

m In eodem codice et editione Vaticana: Nolite laudare securum: in Suriana: Ut securum.

n Hæc denuo omnia a verbis illis quod posset occasio esse ruinæ desiderantur in editione Waddingi.

o Ex hoc loco credunt aliqui, S. Franciscum aliquando generale Ordinis ministerium sponte sua deposuisse; sed, ut mihi quidem videtur, perperam. Consule Commentarium prævium num. 594 et sequentibus.

p Hæc periodus desideratur apud Waddingum, qui præcedentia cum subsequentibus connexuit hoc modo: Imo et fratri socio, cum quo ire solebat, semper obedientiam promittere consueverat, et servare. In omnibus rebus et factis obedientiam et humilitatem sectabatur. Post hæc rursus rescidit omnia usque ad initium numeri 78.

q Ms. codex noster et duæ aliæ laudatæ editiones melius habent: Discretissimo.

B r Waddingus: Ob humilitatis formam fratres suos voluit vocari Minores.

s Matthæi cap. 20 v. 26 et sequenti. Apud Waddingum rescissa sunt sequentia usque ad initium num. 79.

t Id est, unus ex angelis rebellibus.

u Waddingus hæc omnia compendiose sic retulit: Et quoniam humilitatem tam in se, quam in subditis, cunctis præferbat honoribus, amator humilium Deus altioribus ipsam dignum judicabat fastigiis, secundum quod cuidam fratri, sancti Viri socio, ostendit, fulgentissimam in cælis sedem, quæ unus ex ruentibus angelis erat, sibi (id est illi) reservari, ut ad excellentiam gloriæ, de qua superbus ejectus est angelus, vere humilis exaltaretur.

x Waddingus ad annum 1215, num. 17 hæc referens, montem Casalem supra Burgum sancti Sepulchri situm ait. Quod si ita sit, per provinciam Massæ videtur hic indicari Massa, quæ, ut ab aliis distinguitur, Trabaria appellatur, estque tractus in ducatu Urbinate et ditionis Pontificiæ.

y Waddingus: Fratrum deferret ad locum; quod certe sensui conforme est.

z Waddingus: Considera, quæso lector.

C aa Imola, olim Forum Cornelii, episcopalis civitas ditionis Pontificiæ in provincia Romandiola. Codex noster Ms. hic mendose habet: In Nosam pro Imolam. In editione Waddingi omnia desiderantur, quæ toto hoc ac tribus sequentibus numeris referuntur.

bb Ad Corinthios 2, cap. 12, v. 7; cujus tamen loci explicationem lege apud interpretes.

cc Waddingus factum hoc anno 1225 affigens, num. 18 Cardinalem hunc Leonem Brancalonem appellat.

dd Waddingus narrationem hic resumens, sic habet: Superbiam etiam Vir sanctus, tamquam malorum omnium originem, et inobedientiam, ipsius pessimam prolem, in subditis abhorrebat, et non minus humilitatem patientiæ in eisdem acceptabat.

CAPUT VII.

De amore paupertatis, et mira suppletionem defectuum.

Inter cætera charismatum dona, quæ a largo Datore Franciscus obtinuit, prærogativa quadam speciali promeruit in divitiis simplicitatis excrescere per altissimæ paupertatis amorem. Hanc Filio Dei Vir sanctus familiarem attendens, et jam quasi toto orbe repulsam, caritate sic studuit desponsare perpetua, quod non solum pro ea Octobris Tomus II.

Eximia paupertatis exemplar et doctor

patrem matremque reliquit; verum etiam, quæ habere potuit, universa dispersit. Nemo tam auri, quam ipse cupidus paupertatis; nec thesauri custodiendi sollicitior ullus, quam iste hujus Evangelicæ margaritæ. In hoc præcipue suis offendeatur aspectus, si quicquam videret in fratribus, quod paupertati non per omnia consonaret. Re vera ipse a principio Religionis usque ad mortem tunica, chordula, et femoralibus dives, iis contentus fuit.

88 Christi Jesu paupertatem et Matris frequenter cum lacrymis revocabat ad mentem: inde hanc virtutum asserens esse reginam, quia in Rege regum, et in regina Matre ipsius tam præstanter effulsit a. Nam et fratribus in conclavi quærentibus, quæ virtus magis amicum redderet Christo, quasi secretum sui cordis aperiens, respondebat: Paupertatem noveritis, fratres, specialem * viam esse salutis, tanquam humilitatis fomentum, perfectionisque * radicem, cujus est fructus multiplex, sed occultus. Hæc enim est Evangelici agri thesaurus absconditus, pro quo emendo vendenda sunt omnia b; et quæ vendi non possunt, illius compactione spernenda. Ad hujus, inquit, culmen qui cupit attingere, non solum mundanæ prudentiæ, verum etiam litterarum peritiæ renunciare quodammodo debet, ut tali expropriatus possessione introeat in potentias Domini, et nudum se offerat brachiis Crucifixi. Nequaquam enim sæculo perfecte renuntiat, qui proprii sensus oculos intra cordis arcana reservat.

89 Sæpe vero de paupertate sermonem faciens, ingerebat fratribus Evangelicum illud: « Vulpes » foveas habent, et volucres cæli nidos: Filius » autem hominis non habet, ubi caput suum reclinat c. » Propter quod docebat fratres d, ut pauperum more pauperulas casulas erigerent, quas non inhabitarent ut proprias, sed sicut peregrini et advenæ alienas. Leges namque peregrinorum esse, dicebat, sub alieno colligi tecto, sitire ad patriam, pacifice pertransire. Mandabat, dirui aliquando domos erectas, aut fratres exinde amoveri, si aliquid in eis perciperet, quod ratione appropriationis vel sumptuositatis contrarium esset Evangelicæ paupertati e. Hanc sui dicebat Ordinis fundamentum, cui substrato primarie sic omnis structura Religionis innititur, ut ipsius firmitate firmetur, et eversione funditus evertatur.

90 Docebat proinde, sicut revelatione didicerat, sacræ Religionis ingressum ab illo fore inchoandum Evangelico verbo; Si vis perfectus esse, vade, et vende omnia, quæ habes, et da pauperibus f. Ideoque non nisi expropriatos et nihil penitus retinentes admittebat ad Ordinem; tum propter verbum sancti Evangelii, tum etiam ne forent in scandalum loculi reservati g. Unde in Marchia Anconitana cuidam petenti ad Ordinem recipi, verus pauperum Patriarcha respondit: Si vis Christi pauperibus jungi, pauperibus * tua distribue. Quo audito, perrexit homo, et ductus amore carnali sua suis reliquit, nilque pauperibus. Verum cum hæc, illo referente, Vir sanctus audisset, dura eum increpatione feriens dixit: Vade viam tuam, frater musca; quoniam nondum existi de domo et cognatione tua. Consanguineis tuis dedisti, et defraudasti pauperes, dignus non es pauperibus sanctis sociari h. Incepisti a carne; ruinosum fundamentum spirituali fabricæ collocasti. Rediit animalis homo ad suos, et repetiit sua, quæ pauperibus relinquere nolens, virtutis propositum citius dereliquit.

91 Alio quoque tempore, cum in loco sanctæ Mariæ de Portuicula tanta esset inopia, quod non posset hospitibus fratribus supervenientibus secundum necessitatis exigentiam provideri, adiit Virum Dei vicarius suus, allegans penuriam fratrum, et petens, ut intransium novitiorum res aliquas reservare liceret, ad quas expendendas recurrere possent fratres tempore oportuno. Ad quem Vir sanctus, superni consilii non ignarus. Absit, inquit, a nobis, frater carissime, ut pro quovis

AUCTORE
S. BONAVENTURA.

eam fratribus
suis maxime
commendabat

a

* Sur. spiri-
tualem
* Vatic. pro-
fectionisque

b

E

nihil passus
hinc Ordinis
fundamento
contrarium:
c d

e

repellit, qui
sua consan-
guineis, nihil-
que pauperi-
bus, distribu-
rat:

f

F g

* Ms. mundi
pauperibus

h

vetat, aliquid
anovitiis dari:

AUCTORE
S. BONAVEN-
TURA.

* Ms. vestito

in bursa, qua
videbatur pe-
cunia plena,
demonem la-
tere ostendit.

* Ms. appello-
vit

Obvias habet
tres pauperu-
las, mox eva-
nescentes ex
oculis:

k

l

m

* Ms. similitu-
dinis

cupit omnium
esse pauperrim-
us:
* al. deest igitur

n

pransurus
apud magna-
tes, cibum
prius mendi-
cat ostendit:

quovis homine impie agamus in Regulam. Malo, te altare Virginis gloriosae nudare, cum necessitas id requirit, quam contra paupertatis votum et observantiam Evangelii, aliquid vel modicum attendere. Gratius enim habebit beata Virgo, sancti Evangelii perfecte servato consilio, suum altare detegi, quam altari suo ornato *, Filii sui promissum consilium praetermitti.

92 Transiens autem quodam tempore Vir Dei cum suo socio per Apuliam juxta Barrum i, invenit in via bursam magnam, quasi plena esset denariis, tumescentem, quam usitato vocabulo, FUNDAM appellant *. Monetur a socio Pauper Christi, et instanter inducitur, ut bursa tollatur e terra, et pecunia pauperibus erogetur. Renuit Homo Dei, commentum affirmans fore diaboli in bursa inventa, et fratrem non suadere rem meriti, sed peccati, aliena scilicet surripere ac donare. Recedunt de loco, festinant iter perficere ceptum. Sed nondum quiescit frater vacua pietate delusus, Virum Dei molestans, quasi qui de relevanda pauperum penuria non curaret. Acquivit tandem Vir mitis redire ad locum; non ut fratris voluntatem perficeret, sed ut detegeret diabolicam fraudem. Reversus est ergo ad Fundam cum fratre, et juvene quodam, qui erat in via. Oratione praemissa, jubet socio illam levare. Tremefactus frater obstupuit, diabolicum jam praesentiens monstrum; propter obedientiae tamen sanctae mandatum, dubietatem abigens cordis, manum extendit ad bursam. Et ecce serpens non modicus de bursa exsilens, simulque cum ipsa subito evanescentem, diabolicam deceptionem fratri monstravit. Hostilis itaque verus utia deprehensa fallacia, dixit Vir sanctus ad socium: Pecunia servus Dei, o frater, nihil aliud est, quam diabolus et coluber venenosus.

95 Accidit post haec k quoddam mirabile Viro sancto, dum se ad civitatem Senensem, causa exigente, transferret. Tres quidem mulieres pauperulae, statura, aetate ac facie per omnia similes, in quadam ei magna planitie inter Campilium et Sanctum Quirinum l occurrerunt, novum salutationis munusculum ei offerentes. Bene veniat, inquit, domina paupertas. Quo audito, verus paupertatis Amator indicibili repletus est gaudio; utpote qui nihil in se salutandum ab m hominibus tam libenter haberet, quam quod illae decreverant. Subito disparantibus illis, considerantes fratres socii tam admirabilem in eis similitudinem *, salutationis, occursum, et disparentiae novitatem, mysticum aliquid designari circa Virum sanctum non irrationabiliter perpenderunt. Sane per illas tres, ut videbatur, mulieres pauperulas, sic uniformi facie occurrentes, sic salutantes insolite, sic subito disparentes, Evangelicae perfectionis formositas, quantum ad castitatem scilicet, obedientiam et paupertatem, satis convenienter ostenditur in Viro Dei pari forma perfecte fulsisse; licet gloriari praeelegerit in privilegio paupertatis, quam modo Matrem, modo Sponsam, modo Dominam nominare solebat.

94 In hac ceteros cupiebat excedere, qui ex ipsa didicerat inferiorem se omnibus reputare. Si quando igitur * pauperiorem, se, quempiam secundum exteriorem habitum cerneret, semetipsum protinus arguens, excitabat ad simile, tanquam si aemula paupertate concertans, vinci se timeret in illo n. Accidit enim, ut pauperulum quemdam obvium haberet in via, cujus cum nuditatem aspiceret, compunctus corde lamentabili voce dixit ad socium: Magnam verecundiam intulit nobis hujus inopia; quia nos pro magnis divitiis paupertatem elegimus, et ecce, magis relucet in isto.

93 Propter sanctae paupertatis amorem omnipotentis Dei Famulus eleemosynis ostiatim quaesitis utebatur multo libentius, quam oblati. Si quando enim invitatus a magnis personis mensis esset profusioribus honorandus, prius per propinquas vicinorum domos panum fragmenta petebat, ac deinde sic ditatus inopia discumbebat. Et cum aliquando id fecisset, invitatus a domino Hostiensi, qui Pau-

perem Christi praecipuo complexabatur affectu, conquerenti episcopo, quod suo derogasset honori; utpote qui in ejus comesturus domo *, pro eleemosynis isset, Servus Dei respondit: Magnum, mi domine, vobis honorem exhibui, dum majorem Dominum honoravi: siquidem beneplacitum est Domino in paupertate, et ea maxime, quae voluntaria pro Christo mendicitas est. Hanc dignitatem regalem, quam pro nobis Dominus Jesus egenus factus assumpsit, ut sua nos ditaret inopia, ac vere pauperes spiritu regni caelorum reges institueret et haeredes, nolo relinquere pro feudo * divitiarum falsarum, nobis * ad horam concessio.

96 Nonnunquam fratres ad petendum eleemosynam hortans, verbis utebatur hujusmodi: Ite, inquit, quoniam hac novissima hora fratres Minores commodati sunt mundo, ut electi in eis impleant, unde a Iudice commendatur, illud audientes suavissimum verbum: « Quam diu feci » stis uni ex his fratribus meis minimis, mihi feci » stis o. » Jucundum proinde dicebat, sub fratrum Minorum titulo mendicare, quem in retributione justorum Evangelicae veritatis Magister ore suo tam signanter expressit. In festis quoque praecipuis p, ubi opportunitas auferat, mendicare solitus erat, dicens, in sanctis pauperibus propheticum illud impleri: « Panem angelorum manducavit » homo q. » Illum sane panem angelicum * esse dicebat, quem pro Dei petiit amore, et beatis suggerentibus angelis, pro ipsius caritate largitum, sancta paupertas colligit ostiatim.

97 Unde cum semel die sancto Paschae moram faceret in eremitorio quodam adeo ab hominum habitatione remoto, quod commode mendicare non posset, memor illius, qui discipulis euntibus in Emaus ipso die in specie peregrini apparuit r, ab ipsis fratribus eleemosynam petiit, ut peregrinus et pauper. Quam cum accepisset humiliter, sacris eos informavit eloquiis, quod transeuntes per mundi desertum, tanquam peregrini et advenae, verique Hebraei, Pascha Domini, hoc est, transitum ex hoc mundo ad Patrem, in paupertate spiritus continue celebrarent. Et quoniam in petendis eleemosynis non quaestus agebatur cupidine, sed spiritus libertate, pater pauperum Deus specialem de ipso curam gerere videbatur.

98 Accidit enim, ut infirmitate gravatus Domini Servus in loco Noceriae reduceretur Assisium per solennes nuncios, ad hoc Assisinitis populi devotione transmissos; qui Christi Famulum deducentes, ad villam quandam devenerunt pauperulam, nomine Sarthianum s; ubi cum fames et hora cibum expeterent, euntes et nihil invenientes venale, vacui redierunt. Ad quos Vir sanctus: Ideo nihil invenistis, quia plus in muscis vestris, quam in Domino, confiditis: muscas nempe denarios vocavit. Sed revertimini, ait, per domos, quas circumstis, et amorem Dei offerentes * pro pretio, humiliter eleemosynam postulate. Nec falsa id estimatione verecundum putetis aut vile: quoniam universa in eleemosyna * post peccatum dignis et indignis Eleemosynarius ille magnus largiflua pietate concessit. Deponunt erubescunt milites t, et eleemosynam sponte petentes, plura pro Dei amore, quam denariis, emunt. Siquidem divino nutu corde compuncti pauperes incolae non solum sua, sed et seipsos liberaliter obtulerunt. Sicque factum est, ut inopia, quam pecunia relevare non poterat, Francisci pauperes opulenta suppleret u.

99 Tempore, quo infirmus jacebat in eremitorio prope Reate x, medicus quidam opportuno eum frequentabat officio. Cum autem Christi pauper impotens esset ad rependendam mercedem labori condignam, liberalissimus Deus, ne ipsum sine praesenti remuneratione dimitteret, pium ejus obsequium hoc novo * beneficio, vice Pauperis, compensavit. Hujus enim medici domus, quam tunc temporis ex omni lucro suo de novo construxerat, parietum patula scissione a summo usque deorsum, adeo de proximo minabatur ruinam, quod non videbatur

D

* Ms. hospitio

* Ms. feodo

* Vatie. vobis

fratres suos ad mendicandum hortatur.

* Ms. feodo

* Vatie. vobis

fratres suos ad mendicandum hortatur.

* Ms. feodo

* Vatie. vobis

fratres suos ad mendicandum hortatur.

* Ms. feodo

* Vatie. vobis

fratres suos ad mendicandum hortatur.

* Ms. feodo

* Vatie. vobis

fratres suos ad mendicandum hortatur.

* Ms. feodo

* Vatie. vobis

fratres suos ad mendicandum hortatur.

* Ms. feodo

* Vatie. vobis

fratres suos ad mendicandum hortatur.

* Ms. feodo

* Vatie. vobis

fratres suos ad mendicandum hortatur.

* Ms. feodo

* Vatie. vobis

fratres suos ad mendicandum hortatur.

* Ms. feodo

* Vatie. vobis

fratres suos ad mendicandum hortatur.

* Ms. feodo

* Vatie. vobis

fratres suos ad mendicandum hortatur.

* Ms. feodo

* Vatie. vobis

fratres suos ad mendicandum hortatur.

* Ms. feodo

* Vatie. vobis

fratres suos ad mendicandum hortatur.

* Ms. feodo

* Vatie. vobis

fratres suos ad mendicandum hortatur.

* Ms. feodo

* Vatie. vobis

fratres suos ad mendicandum hortatur.

* Ms. feodo

* Vatie. vobis

fratres suos ad mendicandum hortatur.

* Ms. feodo

* Vatie. vobis

fratres suos ad mendicandum hortatur.

* Ms. feodo

* Vatie. vobis

fratres suos ad mendicandum hortatur.

* Ms. feodo

* Vatie. vobis

fratres suos ad mendicandum hortatur.

* Ms. feodo

* Vatie. vobis

fratres suos ad mendicandum hortatur.

* Ms. feodo

* Vatie. vobis

fratres suos ad mendicandum hortatur.

* Ms. feodo

* Vatie. vobis

fratres suos ad mendicandum hortatur.

A debatur per humanæ artis industriam possibile ipsius casui obviare. Ipse vero de sancti Viri meritis plene confidens, cum magnæ fidei devotione petivit a sociis ejus aliquid sibi concedi, quod idem Vir Dei manibus contractasset. Cum igitur modicum de capillis ipsius, multa precum obtentum instantia, posuisset de sero y intra muri scissuram, mane consurgens tanta invenit aperturam illam soliditate conclusam, ut nec reliquias ibi positas posset extrahere, nec scissuræ prioris vestigium aliquid invenire. Factumque est, ut, qui ruinoso corpusculo Servi Dei sedule ministrabat, ruituræ domus propriæ periculo præcaveret.

aquam e rupe
educti sitienti
in Sancti ob-
sequio,

100 Alio quoque tempore Vir Dei ad quandam eremum transferre se volens, ut ubi liberius contemplationi vacaret; quia debilis erat, cujusdam Viri pauperis vectabatur asello. Cumque diebus æstivis, Famulum Christi sequendo, vir ille montana conscenderet, asperioris et longioris vitæ z itinere fatigatus, nimioque sitis ardore deficiens, instanter cœpit clamare post Sanctum: En morior, inquit, siti, nisi poculi alicujus beneficio continuo refociller. Absque mora Vir Dei prosilivit de asino, et fixis in terra genibus, palmas tetendit in cælum, orare non cessans, donec se intellexit auditum. Oratione tandem finita, Festina, inquit viro, ad petram, et illic aquam vivam invenies, quam tibi hac hora misericorditer Christus de lapide bibendam produxit. Stupenda Dei dignatio, quæ servis suis tam facile se inclinat. Bibit sitiens homo aquam de petra, orantis virtute productam aa, et poculum hausit de saxo durissimo. Aquæ decursus ibidem ante non fuit; nec, ut est diligenter quæsitum, deinceps potuit inveniri.

et cibos multi-
plicat Sancto,
isique, qui cum
illo naviga-
bant.

bb

* Sur. ductio-
ne

cc

* Sur. subven-
ientiam cibi
* Vatic. jam

101 Qualiter autem per merita sui Pauperis Christus multiplicaverit cibos in mari, cum suo sit loco inferius adnotandum bb, hoc tantum commemorasse sufficiat, quod de elemosyna modica sibi collata nautas a famis et mortis periculo per dies plurimos liberavit: ut ex hoc liquido possit adverti, quod omnipotentis Dei Famulus, sicut in eductione aquæ de petra conformis exstitit Moysi; sic in multiplicatione victualium Eliseo cc. Procul igitur a pauperibus Christi diffidentia omnis abscedat. Si enim paupertas Francisci adeo copiosæ sufficientiæ fuit, ut subvenientium sibi * defectus tam mira virtute suppleret, quod nec cibis, nec potus, nec domus deesset, cum pecunia et artis et naturæ facultas defecerat; multo magis illa merebitur, quæ usitato divinæ providentiæ ordine communiter conceduntur. Si, inquam, petræ siccitas ad Pauperis vocem abundans poculum sitienti propinavit pauperulo, nil jam inter omnia suum denegabit obsequium his, qui pro Auctore omnium omnia reliquerunt.

ANNOTATA.

C a Quæ sequuntur usque ad Hanc sui dicebat, desiderantur in editione Waddingi.

b Matthæi cap. 15, v. 44.

c Matthæi cap. 8, v. 20; et Lucæ 9, v. 38.

d Ms. codex noster: Præcepit fratribus, et mox infra casas pro casulas.

e Quantam hujus rei curam sanctus Institutior habuerit, liquet etiam ex Testamento suo, in quo ait: Caveant sibi fratres, ut ecclesias et habitacula, et omnia alia, quæ pro ipsis construuntur, penitus non recipiant, nisi essent, sicut decet sanctam paupertatem, quam in Regula promissum, semper ibi hospitantes, sicut advenæ et peregrini.

f Matthæi cap. 19, v. 21.

g Quæ sequuntur usque ad finem numeri 92, desunt in editione Waddingi.

h In Suriana editione deest sanctis; in codice nostro Ms. et editione Vaticana non legitur sociari.

i Ms. codex et editio Vaticana habent: Barum. Est porro Barium, Italis Bari, regni Neapolitani civitas archiepiscopalis in Apulia, Bariani agri caput, et S. Nicolai Myrensis episcopi corpore celeberris.

k Waddingus: Accidit semel; ac mox infra omittit: Causa exigente.

l Sanctum Quiricum legendum est cum Ms. nostro ac tribus aliis editionibus sæpe laudatis. Est autem Fanum S. Quirici, incolis San-Quirico, oppidulum Hetruriæ in agro Senensi, inter montem Radicosanum et Senas. Non procul a Radicosano versus prædictum fanum in Tabulis geographicis invenio vicum vel castrum Campiglia, quod forte est Campillum hic in Vita memoratum.

m In Ms. nostro et editionibus Vaticana et Waddingiana non legitur ab.

n Sequentia usque ad illa verba: In festis, num. 99 posita, desiderantur in editione Waddingiana.

o Matthæi cap. 23, v. 40.

p Hic telam narrationis resumit Waddingus: In festis præcipuis, ubi opportunitas aderat, mendicare solitus erat; sed cetera rursus rescidit usque ad initium numeri sequentis.

q Psalmo 77, v. 23.

r Lucæ cap. 24.

s Ms. codex Sathrianum; Surius Sathianum. Vide, quæ de hoc ac Noceræ loco, eodemque Sancti itinere dici in Commentario prævio num. 611 et duobus seqq.

t Id est, viri nobiles, qui ea ætate milites dicebantur.

u Hæc denuo rescidit Waddingus, præmissa cum sequentibus sic connectens: Et quoniam in petendis elemosynis non quæstus agebatur cupidine, sed spiritus libertate, Pater pauperum Deus specialem de ipso curam gerere videbatur; ut, cum nec elemosynam petere poterat, nec necessitatibus supervenientibus, aut hospitibus adventantibus, necessaria aderant, provide et misericorditer Deus omnia ministrabat, et ei beneficientibus aut ministrantibus largissima præmia impendebat. Cujus unum vel alterum exemplum breviter proponam. Tum subdit, quæ hic sequuntur in Vita, quam edo.

x Adi Commentarium prævium num. 605 et sequenti.

y Id est, vesperi.

z Cum Ms. nostro et Surio lege vitæ. Editiones Vaticana et Waddingiana habent: Asperiori et longiori itinere.

aa Vox productam non legitur in Ms. nostro, nec in aliis tribus editionibus.

bb In editione Waddingi desunt ista: Cum suo sit loco inferius adnotandum. Annotatur autem infra in hac Vita cap. 9.

cc De Moyse vide Exodi cap. 17; de Eliseo lib. iv Regum, cap. 4.

CAPUT VIII.

De pietatis adfectu, et quomodo ratione carentia adfeci videbantur ad ipsum.

Pietas vera, quæ secundum Apostolum ad omnia valet a, adeo cor Francisci repleverat ac penetraverat *, ut totum videretur Virum Dei in suum dominium vendicasse. Hæc est, quæ ipsum per devotionem sursum agebat in Deum, per compassionem transformabat in Christum, per condensationem inclinabat ad proximum, et per universalem conciliationem ad singula refigurabat ad innocentiam statum. Cumque per hanc pie moveretur ad omnia, specialiter tamen animas, Christi Jesu sanguine pretioso redemptas, cum cerneret inquinari aliqua sorde peccati, tanta miserationis teneritudine deplorabat, ut eas, tanquam mater, in Christo quotidie parturiret. Et hæc penes ipsum causa præcipua venerandi verbi Dei ministros, quod semen fratri suo defuncto, Christo * videlicet, pro peccatoribus crucifixo, per ipsorum conversionem et pia sollicitudine suscitant, et sollicita pietate gubernent b. Istiusmodi miserationis officium Patri misericordiarum, omni sacrificio, firmabat, acceptius; maxime si studio fuerit perfectæ caritatis impensum:

AUCTORE
S. BONAVENTURA.

E

F

Vir piissimus
plangit ani-
marum ja-
cturas, ac ma-
gni facit con-
cionatores,

a
* Ms add. vi-
scera

* apud Wadd.
deest Christo

b